

УДК 378.014.5:373.3  
DOI: 10.24144/2524-0609.2022.51.46-49

**Єпіхіна Марина Анатоліївна**

кандидат педагогічних наук, доцент  
кафедра дошкільної та початкової освіти  
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології  
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»  
м. Полтава, Україна  
dewdrop@ukr.net  
<http://orcid.org/0000-0003-0199-8186>

## БАЗОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

**Анотація.** Актуальність статті зумовлена євроінтеграційними процесами, що зумовлюють вектори динамічного розвитку нашого суспільства, зокрема, вищої освіти та її важливого складника – системи професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи. Метою статті є визначення й аналіз базових тенденцій професійної підготовки майбутнього вчителя. У статті використані такі загальнонаукові методи дослідження, як: аналіз (психолого-педагогічної літератури, інформаційних джерел для вивчення освітніх тенденцій та поглядів науковців на проблему, яка досліджується); дефініційний аналіз (з метою визначення сутності досліджуваної категорії); синтез, порівняння, систематизація наукових джерел (для виявлення стану розробленості проблеми); узагальнення (для визначення провідної категорії дослідження). Виокремлено три рівні базових тенденцій професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до реалізації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу: тенденції соціального рівня (європейська інтеграція, гуманізація, аксіологізація вищої освіти); тенденції науково-методологічного рівня (поліпарадигмальний і міждисциплінарний характер освіти); тенденції практичного рівня (технологізація вищої освіти). Визначені базові тенденції суттєво впливають на формування професійної якості майбутнього вчителя початкової школи необхідних для ефективної партнерської взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.

**Ключові слова:** тенденції, вища освіта, професійна підготовка, майбутній вчитель початкової школи, партнерська взаємодія, суб'єкти освітнього процесу.

**Вступ.** Динамічний розвиток нашого суспільства, євроінтеграційні процеси, а також реформаційні зміни, які активно відбуваються сьогодні у вітчизняній освітній системі, суттєво впливають на модернізацію вищої освіти. У зв'язку з цим у сучасній вищій педагогічній освіті визначаються нові вимоги до особистості майбутнього вчителя початкової школи, рівень професійної освіти якого має відповідати вимогам сьогодення. Отже, одним із важливих чинників забезпечення ефективності реформ, на наш погляд, виступає рівень професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи.

У Концепції розвитку педагогічної освіти відзначається, що орієнтація суспільства на європейські стандарти і цінності, кращі світові традиції вимагають відповідних системних змін і в сфері освіти. Наріжним каменем таких змін є покращення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти, а відтак – якості підготовки вчителя [8].

Стандарти освіти Нової української школи висувають сьогодні нові вимоги щодо вдосконалення професійної підготовки вчителів початкових класів. Майбутній вчитель повинен бути не тільки компетентним професіоналом, високоосвіченою й творчою особистістю, а й вміти взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства. Однією з важливих функцій, згідно Професійного стандарту є партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу, що включає в себе психологічну компетентність, емоційно-етичну та компетентність педагогічного партнерства [9].

Отже в результаті нової освітньої політики, реформаційних процесів в системі вищої освіти виокремлюються провідні сучасні тенденції, відстеження і аналіз яких сприятиме більш якісній фаховій підготовці майбутніх вчителів початкових класів. Зауважимо, що у поданій статті ми акцентуємося на тенденціях професійної підготовки майбутнього вчи-

теля у контексті реалізації його партнерської взаємодії з суб'єктами освітнього процесу.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій** засвідчив, що у теорії і практиці вищої педагогічної освіти значна увага приділяється проблемі дослідженню сучасних тенденцій фахової підготовки майбутніх вчителів початкової школи до реалізації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Сучасні тенденції вищої педагогічної освіти визначені у працях В. Андрушенка, Н. Дем'яненка, В. Кремня, В. Майбороди, М. Марусинця, Т. Федірчик та ін. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців представлені у студіях В. Андрушенка, І. Беха, Н. Бібік, В. Бондаря, Л. Гриневич, Т. Десятова, О. Дубасенюк, М. Євтуха, В. Желанової, Л. Коваль, В. Кремня, С. Мартиненко, О. Матвієнко, Н. Ничкало, О. Савченко, С. Сисоевої, Л. Хомич, Л. Хоружої та ін.). Сутність професійної підготовки майбутніх педагогів розкривається у працях А. Богуш, О. Дубасенюк, О. Савченко, Л. Хомич та ін. Підготовку вчителів початкової школи до професійної діяльності досліджували М. Вашуленко, Л. Веред, М. Євтух, В. Желанова О. Комар, О. Матвієнко, Л. Нестеренко, Н. Ничкало, О. Савченко, А. Струк, Л. Сущенко, Л. Хомич та ін. Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу розглядається у працях О. Дубасенюк, В. Євдокімової, В. Желанової, О. Коханової, П. Куземко, О. Матвієнко, В. Молоченко, В. Моргун, К. Петрик та ін.

Здійснений аналіз психолого-педагогічної літератури дає підстави стверджувати, що проблема обґрунтування й визначення тенденцій професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи в контексті викликів сьогодення, пов'язаних з партнерськими вимірами сучасної вищої освіти є розробленою у недостатній мірі.

**Метою статті** є визначення й характеристика

базових тенденцій професійної підготовки майбутнього вчителя, що зумовлюють реалізацію партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу в початковій школі.

У процесі дослідження базових тенденцій професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до реалізації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу були використані такі **методи наукового дослідження**, як: аналіз (психолого-педагогічної літератури, інформаційних джерел для вивчення освітніх тенденцій та поглядів науковців на проблему, яка досліджується); дефініційний аналіз (з метою визначення сутності досліджуваної категорії); синтез, порівняння, систематизація наукових джерел (для виявлення стану розробленості проблеми); узагальнення (для визначення провідної категорії дослідження).

**Виклад основного матеріалу.** Поняття «тенденція», «тренд» увійшли в активний словник через сфери економіки й моди й тепер фігурують майже в усіх галузевих термінологіях [10, с. 517]. Досліджуючи провідні напрями та тенденції проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в Україні, В. Желанова визначає поняття «тенденція» як можливість тих чи інших дій розвиватися в даному напрямку. На її думку, це поняття містить широкий спектр умов, критеріїв, принципів й інших явищ, виникнення, зміна, прояв або зникнення яких помітно впливає на розвиток вищої освіти [2]. Визначимо тенденції професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до реалізації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу, які, на наш погляд, є базовими у професійній діяльності майбутніх фахівців: тенденції соціального рівня (європейська інтеграція, гуманізація, аксіологізація вищої освіти); тенденції науково-методологічного рівня (поліпарадигмальний і міждисциплінарний характер освіти); тенденції практичного рівня (технологізація вищої освіти). Розглянемо їх.

*До тенденцій соціального рівня ми відносимо європейську інтеграцію, гуманізацію та аксіологізацію освіти.*

*Європейська інтеграція.* Приєднання України до Болонського процесу визначило стратегічні напрями європейської політики в галузі вищої освіти. Підписана у 1999 році Болонська декларація (Болонья, 1999) тридцятьма представниками європейських країн визначила подальший вектор європейської політики у галузі вищої освіти. Синхронізація української освіти з європейською формує нові виклики, які обумовлюють необхідність подальших кардинальних трансформацій національної освіти у напрямі її гармонізації з європейськими стандартами [1]. На думку Н. Перевознюк, міжнародна інтеграція як важлива тенденція розвитку системи вищої освіти в Україні повинна мати багатосторонній, різноплановий характер, оскільки багатоаспектність інтеграційних тенденцій сприятиме більш успішному розвитку національної освітньої системи. Очевидною, на думку дослідниці, виступає необхідність ретельного вивчення та аналізу закордонного досвіду, освітніх стандартів та запровадження лише тих із них, які є прийнятними для державної системи освіти та сприятимуть ефективнішому її розвитку [7]. Аналіз позитивного досвіду реформ європейських країн (Фінляндії, Польщі та ін.), ключовим компонентом якої є партнерська взаємодія між суб'єктами освітнього процесу отримав позитивну оцінку вітчизняних експертів. З огляду на це, у новому професійному стандарті за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» до загальних компетентностей пе-

дагогічного працівника віднесено його здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп, а до основних трудових функцій – партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, до яких віднесено компетентність педагогічного партнерства, зокрема здатність суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої взаємодії з учнями в освітньому процесі; здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо); здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя, для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами [9]. Отже, актуальність і важливість професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до реалізації партнерської взаємодії між суб'єктами освітнього процесу є цілком очевидною.

*Гуманізація вищої освіти* – багатовекторний соціально-психологічний процес утвердження гуманістичних цінностей, стимулів, мотивів поведінки, що спрямовується на олюднення цілісної картини світу, розвиток гуманістичного мислення і світогляду через варіативність і диференційованість навчання, навчальних програм і підручників, що забезпечить особистісний зміст освіти суб'єкта учіння, а відтак і розвиток його особистості [6, с. 104]. За твердженням К. Часової, аналізована тенденція включає такі напрями, як: відродження духовності; виховання навчачою; визначення траєкторії особистоті гуманної педагогіки кожного педагога; прагнення до рівноправного спілкування зі своїми учнями; індивідуалізація навчання; перетворення взаємодії педагога й учнів у процесі навчання на засіб їхнього творчого саморозвитку; демократизація управління освітою. Отже, на основі аналізу напрямів процесу гуманізації вищої освіти, приходимо до висновку, що вони суголосні з основними принципами педагогіки партнерства. Прийняття і визнання суб'єктності учасників освітньої діяльності, пріоритетність діалогових форм навчання, рівноправність та різнозначність викладача й студентів в освітньому процесі, які будуються на взаємній повазі, довірі та підтримці є, на нашу думку, суттєвою ознакою партнерської взаємодії.

*Аксіологізація вищої освіти.* Модернізація системи вищої освіти, яка пов'язана з реформою Нової української школи, неможлива без аксіологічного підходу. Розбудова української національної школи, новий погляд на організацію освітнього процесу і на результати навчання потребують переосмислення ролі сучасного вчителя, визначення провідних ціннісних пріоритетів у професійній діяльності. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні нового аксіологічного складника професійної діяльності вчителя. Серед основних напрямів реформи, що безпосередньо стосуються професійної діяльності вчителя і цінностей професійної діяльності Т. Мотуз визначає педагогіку партнерства, яка передбачає співпрацю і відкритий діалог усіх учасників освітнього процесу (учні, вчителі, батьки) та базується на принципах поваги до особистості кожного, толерантності, доброзичливості і позитивному ставленні, прийнятті та погодженні спільних правил і обов'язків, визнанні цінності родини та учнівського колективу. Відповідно, цінностями професійної діяльності вчителя, на думку дослідниці, мають бути дитиноцентризм, рівність, повага, прийняття, довіра, співпраця, щирість, толерантність, підтримка, родина [5]. Тобто новий аксіологічний складник професійної діяльності май-

бутнього вчителя початкової школи гуманістичний за своєю сутністю, оскільки зосереджують у собі широкий спектр всіх духовних цінностей суспільства.

*До тенденцій науково-методологічного рівня відносимо поліпарадигмальний та міждисциплінарний характер вищої освіти.*

*Поліпарадигмальний характер вищої освіти.* Як відзначає В. Желанова, у сучасному освітньому просторі в Україні відбувається становлення нової парадигми, що є інтеграцією кількох парадигм. Тому, на думку дослідниці, вища освіта в Україні є явищем поліпарадигмальним. Вона передбачає співіснування кількох методологічних систем, у межах яких створюються цілісні, закінчені моделі освітнього процесу, виражені у формі педагогічних теорій, технологій, систем навчання й виховання. Отже, ми погоджуємося з думкою В. Желанової, і поліпарадигмальний характер освіти розглядаємо як методологічний принцип та вагому тенденцію сучасного процесу фахової підготовки майбутнього вчителя початкових класів [3, с. 61]. Визначимо провідні освітні парадигми, на яких, на наш погляд, базується сучасна професійна підготовка майбутніх учителів до партнерської взаємодії у початковій школі. Такими є особистісно зорієнтована, смислова й рефлексивна парадигми освіти. Вивчення сутності особистісно зорієнтованої, смислової та рефлексивної освітніх парадигм дало підстави з'ясувати, що вони є близькими, оскільки всі мають особистісну спрямованість. Вони, з одного боку, базуються на партнерській взаємодії, з іншого зумовлюють ефективність процесу формування партнерської взаємодії майбутніх учителів у всіх її сферах, а саме: стосунках та комунікації, перцепції, інтеракції. Отже, позитивні аспекти кожної із зазначених парадигм освіти, що пов'язані з їх особистісними та ціннісно-смисловими орієнтирами, рефлексивною та емпатійною насиченістю, виступають важливими детермінантами ефективної побудови партнерської взаємодії.

*Міждисциплінарний характер вищої освіти.* Феномен міждисциплінарності стосується усіх галузей знань і є особливо актуальним у сфері освіти. Як вважає А. Колот, міждисциплінарність – це науково-педагогічна новація, що породжує здатність побачити, розпізнати, сприйняти те, що є недоступним в межах окремо взятої науки (дисципліни) з її специфічним, вузькоорієнтованим об'єктом, предметом і методами дослідження [4]. Партнерська взаємодія учасників освітнього процесу, як вже зазначалося вище, є важливим фактором, яке визначає якість сучасної освіти. Тому всебічне теоретичне й практичне вивчення проблем підвищення ефективності самого процесу взаємодії між суб'єктами освітнього процесу набуває важливого значення. Поняття «партнерська взаємодія» можна визначити лише в тому випадку, коли є розуміння того що ж означають поняття «партнерство» і «взаємодія» взагалі. Отже, визначені поняття є складними категоріями, розгляд яких ви-

ходить за межі будь-якої однієї науки. Тому розкрити сутність партнерської взаємодії буде можливим лише тоді, коли буде проаналізовано підходи різних наук до розуміння даного феномену, тобто здійснено міждисциплінарний аналіз. Це, в свою чергу, дозволить розглянути дане поняття з різних точок зору.

*До тенденцій практичного рівня відносимо технологізацію вищої освіти.*

*Технологізація вищої освіти.* Значущою тенденцією сучасної вищої освіти є її технологізація, що передбачає, з одного боку, використання сучасних технологій навчання в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців початкової школи, з іншого – формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до використання педагогічних технологій у роботі з молодшими школярами [3, с. 61]. Однією з таких технологій є технологія партнерства – система організації освітнього процесу, який передбачає впровадження комплексу методів і прийомів навчання і виховання, спрямованих на взаємодію, співпрацю, обмін і набуття нових знань та досвіду. Технологія партнерства базується на особистісно орієнтованій стратегії освіти, інтерактивних, дослідницьких, проблемно-проектних методах, методу діалогу, самооцінки тощо. Відтак, при правильній організації технології партнерства, яка ґрунтується на принципах поваги до особистості, доброзичливому і позитивному ставленні до учасників взаємодії, взаємоповазі відбувається формування професійних якостей майбутніх учителів початкової школи необхідних для ефективної партнерської взаємодії.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні **висновки**. Інтеграція України в європейський освітній простір, реформаційні процеси в освітній сфері висувають нові вимоги до якості професійної діяльності вчителя початкової школи, суттєвим критерієм якого є партнерська взаємодія процесу в початковій школі. Тому професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до партнерської взаємодії є одним із головних завдань сучасної професійної освіти. У ході дослідження було визначено три рівні базові тенденції професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до реалізації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу: *тенденції соціального рівня* (європейська інтеграція, гуманізація, аксіологізація вищої освіти); *тенденції науково-методологічного рівня* (поліпарадигмальний і міждисциплінарний характер освіти); *тенденції практичного рівня* (технологізація вищої освіти). Вважаємо, що визначені базові тенденції зумовлюють пріоритетні вектори професійної підготовки вчителя початкової школи у контексті ідей педагогіки партнерства. Визначені базові тенденції суттєво впливають на формування професійної якості майбутнього вчителя початкової школи необхідних для ефективної партнерської взаємодії між суб'єктами освітнього процесу. Подальшого більш ретельного наукового дослідження потребують тенденції практичного рівня.

#### Список використаної літератури

1. Глушко О.З. Європейський вектор освітніх реформ в Україні. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 4. С.5–11.
2. Желанова В. В. Провідні напрями та тенденції дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в Україні. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2012. Вип. 35. С.197–207.
3. Желанова В.В. Контекстне навчання майбутнього вчителя початкових класів: теорія і технологія: монографія. Луганск: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 505 с.
4. Колот А. Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2014. Вип. 5. С.18–22.
5. Мотуз Т.В. Цінності професійної діяльності вчителя початкових класів нової української школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. Вип. 7. Т. 3. С.85–88.
6. Онищук Л.А. Гуманізація освіти як основна детермінанта розвитку особистості. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 3. С.102–107.
7. Перевознюк Н.М. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: інтеграційний аспект. *Наука і освіта*. 2010. № 7. С.198–

201.

8. Про затвердження концепції розвитку педагогічної освіти. Наказ міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 №776. URL: mon.gov.ua (дата звернення: 29.09.2022).
9. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736. 45 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/file/text/87/f502781n16.pdf> (дата звернення: 05.10.2022).
10. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підр. Вид. 2-ге, виправ. і доповн. Київ: Алєрта, 2011. 696 с.

#### References

1. Hlushko, O.Z. (2017). Yevropeyskiy vektor osvity reform v Ukraini [European vector of educational reforms in Ukraine]. *Ukrainskiy pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*, 4, 5-11. [in Ukrainian].
2. Zhelanova, V.V. (2012). Providni napriamy ta tendentsii doslidzhennia problemy profesiinoyi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv v Ukraini [Leading directions and research trends of the problem of professional training of future primary school teachers in Ukraine]. *Pedahohika vyshchoi ta serednoi shkoly*, 35, 197–207. [in Ukrainian].
3. Zhelanova, V.V. (2013). Kontekstne navchannia maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv: teoriia i tekhnolohiia [Contextual training of the future primary school teacher: theory and technology]. LNU imeni Tarasa Shevchenka. [in Ukrainian].
4. Kolot, A. (2014). Mizhdystsiplinarynyi pidkhid yak peredumova rozvytku ekonomichnoi nauky ta osvity [An interdisciplinary approach as a prerequisite for the development of economic science and education]. *Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. Economy*, 5, 18–22. [in Ukrainian].
5. Motuz, T.V. (2020). Tsinnosti profesiinoyi diialnosti vchytelia pochatkovykh klasiv novoi ukrainskoi shkoly [Values of the professional activity of the primary school teacher of the new Ukrainian school]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*, 7, 3, 85–88. [in Ukrainian].
6. Onyshchuk, L.A. (2017). Humanizatsiia osvity yak osnovna determinanta rozvytku osobystosti [Humanization of education as the main determinant of personality development]. *Ukrainskiy pedahohichnyi zhurnal*, 3, 102–107. [in Ukrainian].
7. Perevozniuk, N.M. (2010). Tendentsii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini: intehratsiinyi aspekt [Development trends of higher education in Ukraine: integration aspect]. *Nauka i osvita*, 7, 198–201. [in Ukrainian].
8. *Pro zatverdzhennia kontseptsii rozvytku pedahohichnoi osvity. Nakaz ministerstva osvity i nauky Ukrainy* [On the approval of the concept of development of pedagogical education. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine] July 16 2018 №776. mon.gov.ua. [in Ukrainian].
9. Profesiinyyi standart za profesiiami «Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel z pochatkovoї osvity (z dyplomom molodshoho spetsialista)» vid 2018 r. [Professional Standard for the Professions «Primary School Teacher of General Secondary Education», «Teacher of General Secondary Education», «Primary Teacher (with a Diploma of Junior Specialist)» from 2018]. [https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandart iv](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandart%20iv) [in Ukrainian].
10. Shevchuk, S.V., & Klymenko, I.V. (2011). *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam* [Ukrainian language by professional direction]. Alєrta [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 08.10.2022 р.  
Стаття прийнята до друку 12.10.2022 р.

#### Yepikhina Maryna

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., Associate Professor  
Department of Preschool and Primary Education  
State University «Lugansk National Taras Shevchenko University», Poltava, Ukraine

#### BASIC TRENDS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE CONTEXT OF MODERN CHALLENGES

**Abstract.** The relevance of the article is determined by the European integration processes that determine the vectors of dynamic development of our society, in particular, higher education and its important component – the system of professional training of future primary school teachers. The article focuses on the trends of professional training of the future teacher in the context of implementing his partnership interaction with subjects of the educational process. The purpose of the article is to identify and analyze the basic trends in the professional training of the future teacher. The article uses such general scientific research methods as: analysis (of psychological and pedagogical literature, information sources for studying educational trends and views of scientists on the problem under investigation); definitional analysis (in order to determine the essence of the researched category); synthesis, comparison, systematization of scientific sources (to identify the state of development of the problem); generalization (to determine the leading category of research). Three levels of basic trends in the professional training of the future primary school teacher for the implementation of partnership interaction of the subjects of the educational process, which are basic in the professional activity of future specialists, are distinguished: social level trends (European integration, humanization and axiologisation of higher education); trends at the scientific and methodological level (polyparadigmatic and interdisciplinary nature of education); practical level trends (technologicalization of higher education). The identified basic trends determine the priority vectors of professional training of primary school teachers in the context of ideas of partnership pedagogy and significantly influence the formation of the professional quality of future primary school teachers necessary for effective partnership interaction between subjects of the educational process.

**Key words:** trends, higher education, professional training, future primary school teacher, partnership interaction, subjects of the educational process.